

Bemærkninger til foranstaaende Lovforslag.

Fra Kartoffeldyrkerne i forskellige Egne af Landet er der sket Henvendelse til Handelsministeriet om Indførelse af en Kartoffelmelsordning i Lighed med den for Sukkerroedyrkingen gældende, ligesom A/S De danske Spritfabrikker har vist stor Interesse for Sagen ved gennem en Aarrække at have foretaget omfattende Forsøg med at rationalisere Avlen af Industrikartofler. Endvidere har Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger støttet Kartoffelmelsfabriken i Brande gennem længere Tid.

De naturlige Betingelser for en omfattende Kartoffelavl og en dertil hørende Kartoffelmelsindustri er bedre i Danmark end i de fleste andre Lande. I 1912 udgjorde det med Kartoffler dyrkede Areal 61,141 ha med ca. $\frac{4}{5}$ af Arealet beliggende i Jylland og Resten paa Øerne. Som Følge af de vanskelige Ernæringsforhold under Verdenskrigen fandt der stærk Udvidelse Sted af det dyrkede Areal, indtil det i 1919 naaede Maksimum med 96,065 ha. Dels som Følge af en Række mindre gode Høstaar, og dels som Følge af det store Prisfald, der begyndte allerede 1919 og senere fortsattes, faldt det dyrkede Areal ret stærkt og udgjorde i 1931 64,500 ha (inkl. Sønderjylland), eller det samme som i 1912. Det aarlige Høstudbytte har været ret stærkt svingende, men den normale Høst ligger omkring 12 Mill. hkg. Sædvanlig finder der en Overskudsindførsel Sted, hvilken Indførsel kan anslaaes til ca. 70,000 hkg, hvorved bemærkes, at Tallet er meget stærkt svingende, tildels som Følge af, at Indførslen i det væsentlige finder Sted til Spisebrug. I Aarene 1931 og 1932 har der fundet Overskudsudførsel Sted. Af den saaledes normalt til Raadighed værende Mængde Kartoffler medgaar til Lægning 2 Mill. hkg, til Spisebrug 3 Mill. hkg, til Svind 1 Mill. hkg, til industriel Brug 100,000 hkg og til Foderbrug 6 Mill. hkg. Heraf er kun den til Foderbrug anvendte Mængde underkastet større Svingninger, idet et lavt Høstudbytte vil indskrænke Anvendelsen til Foderbrug i tilsvarende Grad, dog saaledes, at Avlens Kvalitetsgrad kan bevirke Forskydning fra Spise- til Foderbrug, hvorved den indførte

Mængde Kartoffler til Spisebrug stiger. Endvidere skal anføres, at der til Spritfabrikation og anden industriel Brug, navnlig Glycosefremstilling, anvendes stigende Mængder. A/S De danske Spritfabrikker har gennem en Aarrække søgt at fremme Kartoffelavl til industriel Brug, idet Spritfabrikerne aftager det meste af den til dette Formaal anvendte Mængde Kartoffler.

Forsaavidt angaar Spørgsmaalet om Oprettelse af Kartoffelmelsfabriker i Danmark, skal anføres, at man allerede i sidste Halvdel af forrige Aarhundrede beskæftigede sig med dette Spørgsmaal, men først omkring 1900 blev der oprettet 2 Fabriker, der dog begge standsede efter ret faa Aars Forløb, idet der var Vanskeligheder ved at faa den fornødne Sikkerhed for ensartet Tilførsel af Kartoffler fra Aar til Aar. Først i Aarene 1916—17, da Manglen paa Stivelse bevirkede, at Efterspørgslen paa Kartoffelmel steg overordentligt stærkt, blev der paany oprettet Kartoffelmelsfabriker, hvis Antal voksede meget stærkt og allerede i 1918 naaede sit Højdepunkt med 55 Fabriker, hvoraf dog kun 20 har været af større Omfang med en Produktion paa 9306 Tons og med en Beskæftigelse af 342 Arbejdere. Fabrikationen og Salget blev kontrolleret af Ernæringsraadet, ligesom der var fastsat en Maksimalpris, der i Slutningen af 1918 udgjorde 106 Øre pr. kg af Fabrik. Allerede i 1919 var Prisen faldet til 65 Øre pr. kg, hvilket Prisfald fortsattes gennem de følgende Aar. I 1931 var Prisen 16 Øre pr. kg, medens den i 1932 viste en mindre Stigning til 18,7 Øre, forarsaget ved Kronens Løsning fra Guldet. Efterhaanden har saa godt som alle Fabrikerne maattet indstille Driften, dels som Følge af fornævnte Prisfald, dels fordi Anlægsomkostningerne havde været uforholdsmæssigt store, og endelig fordi Fabrikernes kontraktmæssige Køb af Kartoffler maatte ske til høje Priser. I 1919 var der kun 20 Fabriker igang, og Tallet faldt yderligere i de følgende Aar. I 1930 var der kun 2 Fabriker tilbage, og den ene af disse Fabriker indstillede Driften i 1931, saaledes at der nu kun er 1 tilbage, der beskæftigede 9 Ar-